

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Villamosmérnöki és Informatikai Kar
Irányítástechnika és Informatika Tanszék

Parametrikus görbék és felületek pontos offsetelése

SZAKDOLGOZAT

Készítette
Sandle Nátán

Konzulens
Salvi Péter

2025-04-27

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
1.1. CAD/CAM	1
1.2. Racionális görbék/felületek	1
1.3. Kontrollpont-alapú reprezentáció	1
1.4. Parametrikus sebesség	1
2. PH Görbék	2
2.1. PH síkgörbék	2
2.1.1. Alapok	2
2.1.2. Reprezentáció komplex számokkal	2
2.1.3. Interpoláció	2
2.2. PH térgörbék	2
2.2.1. Alapok	2
2.2.2. Reprezentáció kvaterniókkal	2
2.2.3. Interpoláció	2
3. PN felületek	3
4. PN interpoláció C^1 folytonossággal	4
4.1. Feladat	4
4.2. Duális reprezentáció	4
4.3. Izotróp tér	5
4.4. Coons-patch	5
4.5. Folyamat	5
5. Implementációs részletek	6
5.1. Polinom osztály	6
5.2. Megjelenítés	6
6. Eredmények	7

HALLGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott *Sandle Nátán*, szigorló hallgató kijelentem, hogy ezt a szakdolgozatot meg nem engedett segítség nélkül, saját magam készítettem, csak a megadott forrásokat (szakirodalom, eszközök stb.) használtam fel. Minden olyan részt, melyet szó szerint, vagy azonos értelemben, de átfogalmazva más forrásból átvettem, egyértelműen, a forrás megadásával megjelöltem.

Hozzájárulok, hogy a jelen munkám alapadatait (szerző(k), cím, angol és magyar nyelvű tartalmi kivonat, készítés éve, konzulens(ek) neve) a BME VIK nyilvánosan hozzáférhető elektronikus formában, a munka teljes szövegét pedig az egyetem belső hálózatán keresztül (vagy autentikált felhasználók számára) közzétegye. Kijelentem, hogy a benyújtott munka és annak elektronikus verziója megegyezik. Dékáni engedéllyel titkosított diplomatervek esetén a dolgozat szövege csak 3 év eltelte után válik hozzáférhetővé.

Budapest, 2025-04-27

Sandle Nátán
hallgató

1. Fejezet

Bevezetés

1.1. CAD/CAM

1.2. Racionális görbék/felületek

1.3. Kontrollpont-alapú reprezentáció

1.4. Parametrikus sebesség

2. Fejezet

PH Görbék

2.1. PH síkgörbék

2.1.1. Alapok

2.1.2. Reprezentáció komplex számokkal

2.1.3. Interpoláció

2.2. PH térgörbék

2.2.1. Alapok

2.2.2. Reprezentáció kvaterniókkal

2.2.3. Interpoláció

3. Fejezet

PN felületek

4. Fejezet

PN interpoláció C^1 folytonossággal

4.1. Feladat

4.2. Duális reprezentáció

Egy olyan $\mathbf{x}(\mathbf{s})$ racionális felületet keresünk, melynek egység hosszúságú normálvektorait leíró $\mathbf{n}(\mathbf{s})$ függvény szintén racionális. Kézenfekvő lehet „fordítva gondolkozni”: először konstruálni egy garantáltan racionális $\mathbf{n}(\mathbf{s})$ -t, majd ebből meghatározni $\mathbf{x}(\mathbf{s})$ -t. Felületünket a szokásos (x, y, z) koordináták helyett reprezentálhatjuk az úgynevezett „duális térben”, (n_x, n_y, n_z, h) koordinátákkal. Ezek a koordináták a felület egy pontja helyett a felület egy érintősíkját írják le.

Legyen $\mathbf{p}$ a felület egy pontja, $\mathbf{n}$ pedig a felület normálvektora ebben a pontban. Az ennek megfelelő pont a duális térben $(\mathbf{n}, h)$, ahol:

$$\mathbf{p} \cdot \mathbf{n} = h$$

Ha feltételezzük, hogy $\mathbf{n}$ egység hosszúságú, akkor h nem más, mint az érintősík távolsága az origótól. A $h(\mathbf{s})$ függvényt a felület support függvényének hívjuk.

A mi módszerünkben $\mathbf{n}(\mathbf{s})$ -t és $h(\mathbf{s})$ -t fogjuk ismerni, ezekből kell kiszámolnunk $\mathbf{x}(\mathbf{s})$ -t. Ehhez először fel kell írunk néhány azonosságot.

$\mathbf{x}(\mathbf{s})$ parciális deriváltjai párhuzamosak az érintősíkkal

$$\frac{d\mathbf{x}}{ds} \mathbf{n} = \mathbf{0}$$

Így $h(\mathbf{s})$ deriváltja

$$\frac{dh}{ds} = \frac{d}{ds} \mathbf{x}^T \cdot \mathbf{n} = \mathbf{x}^T \cdot \frac{d\mathbf{n}}{ds}$$

Mivel $\mathbf{n}(\mathbf{s})$ egység hosszúságú, egy gömbfelületet ír le. Parciális deriváltjai merőlegesek rá

$$\begin{aligned}\frac{d}{ds}\mathbf{n} \cdot \mathbf{n} &= 2\frac{d\mathbf{n}}{ds} \cdot \mathbf{n} = \frac{d}{ds}1 \\ \Rightarrow \frac{d\mathbf{n}}{ds} \cdot \mathbf{n} &= \mathbf{0}\end{aligned}$$

$h\mathbf{n}$ egy pont az érintősíkon, $\frac{d\mathbf{n}}{du}$ és $\frac{d\mathbf{n}}{dv}$ pedig az érintősíkkal párhuzamos vektorok. Így $\mathbf{x}$ -et ki tudjuk fejezni az alábbi módon

$$\mathbf{x} = h\mathbf{n} + \frac{d\mathbf{n}}{ds} \cdot \mathbf{r}$$

Szorozva $\frac{d\mathbf{n}}{ds}^T$ -al

$$\begin{aligned}\frac{dh}{ds}^T &= \frac{d\mathbf{n}}{ds}^T \frac{d\mathbf{n}}{ds} \cdot \mathbf{r} \\ \mathbf{r} &= \left(\frac{d\mathbf{n}}{ds}^T \frac{d\mathbf{n}}{ds} \right)^{-1} \frac{dh}{ds}^T\end{aligned}$$

Tehát

$$\mathbf{x} = h\mathbf{n} + \frac{d\mathbf{n}}{ds} \left(\frac{d\mathbf{n}}{ds}^T \frac{d\mathbf{n}}{ds} \right)^{-1} \frac{dh}{ds}^T$$

4.3. Izotróp tér

Az egység hosszúságú normálvektor előírásával $\mathbb{R}^4$ -et leszűkítettük $\mathcal{B}$ -re, az úgynevezett Blaschke hengerre. Ahhoz, hogy

4.4. Coons-patch

4.5. Folyamat

5. Fejezet

Implementációs részletek

5.1. Polinom osztály

5.2. Megjelenítés

6. Fejezet

Eredmények